

Тропи

Порівняння, метафора, епітет,
метонімія, синекдоха

Багатозначність (полісемія)

- наявність у слова кількох різних значень, пов'язаних між собою певними відношеннями.

Сонце – 7 значень

Голова – 9 значень

Брати - охоплювати щось руками

- *Брати уроки* – навчатися
- *Брати до уваги* – зважати на щось
- *Брати гору* – перемагати
- *Брати до серця* – перейматися
- *Брати участь* - долучатися

Тропи

- слова і звороти, ужиті не в прямому, а в переносному, образному значенні.

*Метафора, метонімія, синекдоха,
персоніфікація, уособлення, метаморфоза,
порівняння, епітет, гіпербола тощо*

Метафора

- уживання слова з новим значенням на основі аналогії, зіставлення за асоціацією, подібністю між предметами, ознаками явищами.

Миша – гризун/пристрій у комп'ютері

Метафора

- Півні *кричать у мегафони мальв* – аж деренчить полив'яний світанок.
- Красива *осінь вишиває клени* червоним, жовтим, срібним, золотим.
- *Натягне дощ* свої *осінні струни*, торкне ті струни пальчиком *верба*.

*Надходить дощ. Шумлять бліді берези...
Рвуть блискавиці сірих хмар рядно...
А дужий грім зустрів такі дієзи,
Що злякано дзвенить вікно!*

Є. Плужник

Уособлення

- різновид метафори, перенесення властивостей живих істот на предмети, явища природи.

*годинник б'є, сонце встає, небо плаче,
Дніпро реве, хвилі грають,
тополі розмовляють
А на столику дихав чебрець.*

Загальнонародні (стерті)

метафори виконують суто номінативну функцію.

*минув рік, ручка дверей, вушко голки, дощ
іде, чашечка тюльпана, грім оплесків*

Образні, індивідуально-авторські
поширені в художній літературі.

*Очі розкрила конвалія біла
І в дивуванні застигла, зомліла...*

О.Олесь

Метонімія (перейменування)

столове срібло

ходити в золоті

уважна аудиторія

музей приймає відвідувачів

слухати Баха

читати Стуса

Метонімія

Друкарський цех хрумкотів яблуками.

Село ще спало, коли прийшла до нього *воля*.

Куди ж ти, митцю, куди твій *крок*?

Колись хустки в Україні вишивали *шовком, сріблом*
та *золотом*.

Синекдоха (співвіднесення)

*І став Пушкар. Обвів людей очима.
Хустки, очіпки, свитки, жупани.*

Л.Костенко

*Наш люд має в собі сил, щоб народити
Шевченків, Федьковичів і Франків.*

В. Стефаник

Українська мова